

# VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vln.

Cene po poštah:

za celo leto . . . 80.—  
za pol leta . . . 45.—  
za četrt leta . . . 25.—  
za 1 mesec . . . 10.—

Za Ljubljano v mesecu 4.50

Uredništvo v upravi:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telef. št. 50

## Davek na vojne dobljke.

Ljubljana, 25. februarja. Ministrski svet je sklenil, da se zbere narodno predstavnost dne 1. marca. Kot prva točka dnevnega reda pride na vrsto davek na vojne dobljke. To je prvi pogoj za izboljšanje naše valute. Dočim se je demokratično-socialistična vlada iz strahu pred kapitalisti lovila s kolkovanjem in odtezanjem 20 odstotkov ljudskega denarja ter končno z zamenjavo v krivičnem razmerju 4 : 1 in uvajanjem dvoimenskih in dvo-brojnih novčanic, s čimer je povzročila v

našem denarstvu popolno zmedo in polom — hoče sedanja vlada storiti prvi resni korak, da pridemo v denarstvu končno na trdna tla. Skrajni čas je! Ljudstvo pričakuje od parlamenta, da bo pokazal dovolj smisla za neobhodne potrebe ljudstva in države in v najkrajšem času sklenil davek na vojne dobljke ter tako vsaj nekoliko povrnil splošnosti, kar so ji razni spekulant in oderuhi tekom vojne in kasneje uropali.

## Lakaji.

Lakaj je sluga pri bogati gospodi. Lakaj nosi zlatoobrobljen frak, je gladko obrit in se globoko priklanja. Kar mu gospoda vele, stori brez ugovora ter s ponižnim poklonom. Tak lakaj je včasih revež, včasih pa postane lahko bogat mož. Za politiko se navadno ne briga. Če ga pa vendar potegne val političnega življenja za seboj, tedaj njegova duša postane radikalna in se pridruži komunistu dr. Lemežu ali pa se drži bolj konservativne in gospodske struje gospoda Kristana.

Vse to bi nam bilo ostalo neznano za celo večnost, da ni gospod Mihevc, ki se je pridružil struji gospoda Kristana, v večerajšnjem »Napreju« oznanil lakajskih lastnosti, ki se drže tudi socialističnih mladikov. Da si bomo na jasnem, kako sodbo imajo socialisti drug o drugem, naj navedemo nekaj stavkov iz tega članka:

»Kapitalizem pošilja svoje špijone v delavske organizacije. Ti ljudje postanejo med delavstvom vsled radikalnega nastopa hitro priljubljeni in se v kratkem času hinavsko povzpnejo na vodilna mesta. Preobrniti hočejo vse ne glede na posledice, sami pa o pravem času odnesejo pete. — Taki ljudje torej niso drugače, kakor izdajalci delavske koristi, ki so še pred nedolгим časom bili v meščanskih strankah in blatili delavske prvoborilce. . . . Zavedno, organizirano delavstvo naj pazi na take kapitalistične lakaje, ki so se vrinili v delavske vrste samo zato, da cepijo delavske mase.«

Take vrste lakaji tedaj dandanes na žalost gospoda Mihevca in Kristana pridobivajo priljubljenost med socialističnim delavstvom. To so tisti lakaji, ki cepijo socialistično stranko v Kristanovo in Lemežovo. Ker pa med nobenim razredom zavisti ni bolj razvita kot med razredom lakajev, nam je čisto umevno, če konservativni lakaji z zlatim frakom zmerjajo one, ki se jim tudi hoče zlatega fraka.

Tako socialistični lakaji znajo svojo stvar, licitirajo. Eden obeta več od drugega. Tisti, ki obljubi več, postane priljubljen med socialistično množico; ta ploska, dvigne radikalnega lakaja na rame ter pozabi na lakaja z zlatim frakom. Pozabljeni lakaj pa ni neumen človek. Gre, si sleče zlati frak, si nadene obnošeno suknjo, priveže rdečo kravato in pokrije obnošen klobuk ter licitira dalje. Socialistična množica poslušne, spusti onega ter dvigne zopet tega. To vse skupaj pa se imenuje delavska politika socialističnih voditeljev.

Onim, ki bi radi postali okrogli in izurjeni lakaji, je gospod Mihevc v »Napreju« podal ta-le recept:

»Socialistična mladina naj se ne prenačlj, temveč naj se prej vežba (!).«

Tudi mi smo mnenja, da je treba precej vežbanja, predno navaden zemljan doseže sposobnost rdečih lakajev z zlatimi fraki ali brez frakov.

Delavstvo pa ve, da je sovražnik delavstva, kdor zlorablja delavski položaj v lakajске svrhe. Zato se vedno bolj ogiblje gladkih lakajev obeh vrst.

Lakajstvo ne bo doneslo delavstvu socialne osvoboditve.

## Ententā in Rusija.

LDU Pariz, 24. februarja. (Dun.KU) Kakor poročajo listi iz Londona, je imel vrhovni svet dve važni seji, pri kojih se je bavil z ruskim vprašanjem. »Petit Parisien« javlja, da je vrhovni svet izdelal nekako spomenico o stališču, ki ga zavezniki hočejo v bodoče zavzeti napram Rusiji. V tej spomenici izvaja vrhovni svet v glavnem, da se z ozirom na gospodarski položaj, ki neizprosno zahteva živahno izmenjavo živil in sirov in med vsemi državami, more zopet začeti trgovinski promet z Rusijo. Zavezniki pa v smislu svojih prejšnjih tozadevnih sklepov ne bodo stopili v nikake politične stike s sovjetsko Rusijo, čije strahovlada in despotizem stojita v najostrejšem nasprotju z idejami, ki tvorijo temelj dem. vladavinam na zapadu. Državam, ki meje neposredno s sovjetsko Rusijo, se pusti prosto roko, hočejo-li stopiti z moskovsko vlado v kakršnekoli stike, ki jih smatrajo za umestne, vendar se

se zavezniki zedinili v tem, da bodo oni izmed teh držav, na primer Poljski ali Rumuniji, ki bi jo napadle rdeče čete, brez odloga priskočile na pomoč. — Kakor poročajo listi, je vrhovni svet nadalje sklenil, da se bo bavil v četrtek z draginjo živil, in sicer neodvisno od posvečovanj mednarodne konference, ki se bo sklicala v kratkem. — V petek ali soboto odputuje Milerand zopet v Pariz, odkoder bo spremljal Deschanela pri njegovem počivanju v Bordeaux.

LDU Pariz, 24. februarja. (Dun.KU) Kakor ve poročati »Journal«, se je pri londonski konferenci v načelu dosegel sporazum glede ruskega vprašanja. One armade, ki se bojujejo proti boljševikom, ne bodo živale nobene podpore zaveznikov več. Poljski vladi se bo priporočilo, naj se izogiba vsakršnega ofenzivnega čina proti boljševikom, vendar bodo zavezniki podpirali Poljsko, Finsko in razne baltske države, ako bi jih napadle rdeče čete. Dalje se je pri konferenci sklenilo, pogajati se z zastopniki sovjetske Rusije glede vzpostavitve trgovinskih odnosov z ruskimi združenji, vendar pa se pri tem ne bo niti z besedo omenilo eventualno oficioelno priznanje sovjetske Rusije.

LDU Pariz, 24. febr. (Dun.KU) »Intransigent« izjavlja, da sta Anglija in Italija brzkone pripravljene pripoznati sovjetsko vlado; Francija in Japonska pa sta proti takemu postopanju.

## Wilson proti ententnemu imperijalizmu.

LDU Pariz, 24. februarja. (Dun.KU) Poročevalec lista »Echo de Paris« javlja iz Washingtona: Kakor zatrjujejo pristaši predsednika Wilsona, je predsednik odločen, zahtevati Ameriki znatno ingerenco pri reševanju turškega vprašanja ter strogo obsoja angleške in francoske načrte v Orijentu, ki jih smatra za imperijalistične. Njegov nastop proti samovoljnemu reševanju jadranskega vprašanja da je smatrati za predigro energične intervencije predsednika proti načrtom entente.

## Strajk angleških rudarjev.

LDU London, 24. febr. (Dun. KU — Brezžično.) Včeraj je jelo stavkati 30.000 rudarjev v premogovnikih Rhonda Valley, baje zaradi nepravilnega postopanja proti dvema delavcema.

## Mednarodna Donava.

LDU Lyon, 24. februarja. (Brezžično.) Iz Budimpešte se poroča: Komisija za internacionalizacijo Donave je imela v Budimpešti pod predsedstvom angleškega admirala Troubridgea konferenco, pri kateri je poročal fregatni poročnik France, generalni tajnik donavske komisije. Pri konferenci je bila zastopana Anglija, Francija, Italija, Čehoslovaška, Rumunija in Jugoslavija. Konferenca je sprejela naslednje sklepe: 1. Komisija smatra za eno svojih najpomembnejših nalog, zagotoviti ladjam vseh držav svobodno plovo po vsej Donavi; 2. v zmislu sklepov, ki jih je komisija sprejela svoječasno v Beogradu, se bo takozvana hidrografska služba, katero so za časa vojne opravljali ogrski organi, osredotočila v krogu komisije; za opravljanje te službe, ki je zelo važna, ker omogoča pravočasno preprečiti škodo pri povodnjah, bo komisija imela svoje posebne organe; 3. komisija je soglasno sklenila, da bodo stroške za vzdrževanje donavske struge nosile pobrezne države; določile so se dalje prisilne odredbe proti onim državam, ki ne bi izpolnjevale svojih tozadevnih obveznosti; 4. stroški za donavsko komisijo, katere delokrog je zelo mnogovrsten in obsežen, se bodo krili s pomočjo posebnih pristojbine, ki se bo pobirala od tovora vseh ladij brez razlike, ki plovejo po Donavi; začasno bodo za kritje teh stroškov skrbele ententne države.

## Volitve na Bolgarskem.

LDU Amstredam, 24. februarja. (Dun. KU.) Kakor poročajo »Times«, je bolgarski ministrski predsednik Stambulski razpustil parlament. Nove volitve bodo dne 4. marca t. l.

## Obtožba proti demokratskemu ministrstvu.

### Kolkovanje kron v Ameriki.

Ljubljana, 25. februarja. V »Jugoslavenskem Svjetu«, ki izhaja v New Yorku, je objavil dr. Ivan Bonačija sledečo obtožbo proti bivšemu jugoslovanskemu finančnemu ministrstvu:

»Po našem osvobojenju so nekateri bukašnji bankirji v zvezi z domačimi tihotapci takoj nabavili velike količine avstrijskih novčanic, žigosanih z jugoslovanskim pečatom ter jih ponujali našim izseljencem. Prvi čas je ta kupčija uspevala, dokler ljudstvo ni bilo opozorjeno, da naj se varuje avstrijskih kron pa najsi so tudi žigotapci, ter da naj jih nikar ne kupuje. Tihotapci so pa pričakujoč dobro kupčijo nadaljevali svoje delo ter se je na ta način avvožilo v Ameriko blizo sto milijonov z jugoslovanskim pečatom žigosanih avstrijskih kron.

Ko se je začelo napovedovati kolkovanje kron, so se lastniki tega denarja ooli, da ne bi izgubili vsake vrednosti, ako ga ne bi pravočasno opremili z novimi markami.

In sedaj, kaj se zgodi. . . . Koncem oktobra so zginile z ameriškega trga vse jugoslovanske kronce: s posebno ekspedicijo so jih poslali v Beograd, čim so jih že tu v Ameriki opremili z novimi kolki! (To posebno trdim in podčrtavam!) Te kronce so se v Beogradu izročile že kolkovane dva dni prej, nego se je v Jugoslaviji sploh začelo z novim pečetanjem!

Iz gorenjega sledi le to:

1. Da so tukajšnji bankirji imeli zne-

sek 100 milijonov jugoslovanskih kron šamo v komisiji na račun naših domačih bankirjev in tihotapcev.

2. Da so se te kronce umaknile iz Amerike, ker jih danes nihče ne kupuje.

3. Da so ameriški bankirji, ki so delali na račun domačih tihotapcev, vedeli mesec naprej za obliko novega kolka.

4. Da so domači tihotapci dobili veliko količino tega kolka protizakonito in pred predpisanim časom, da so te kolke poslali v Ameriko in dali z njimi kolkovati ne samo svoje, ampak tudi vse druge avstrijske novčance, ki so se nahajale na trgu.

5. Da potemtakem znaša vsota iz Amerike na ta način vtihotapljenih avstrijskih novčanic nad 100 milijonov kron.

6. Da so morali biti v zvezi z domačimi tihotapci visoki uradniki finančnega ministrstva in ostalih državnih oblasti, ki so jim izdali obliko kolka in jim pred časom odstopili zahtevano količino.

7. Da je finančno ministrstvo čakalo s kolkovanjem vse dotlej, dokler ta ekspedicija iz Amerike ni prispela.

Mislím, da je že to dosti, da finančni minister, ako ne želi biti osumljen sokrivde, odredi strogo preiskavo. Ime parnika in ostale podrobnosti bom objavil tedaj, ko se bo pokazalo, kakšen uspeh bo imela vladna preiskava.

Tako ameriški Jugoslovian dr. Bonačija. — Stvar nove vlade bo, da posveti v to zadevo z gorečo bakljo.

sodnikov vedno zagovarjal na pristojnem mestu ter prosil, da bi se začelo delo za uvedbo novega pravnega postopanja.

## Italijani nam ponujajo sporazum.

LDU Beograd, 24. februarja. »Politika« javlja iz Londona: Vsled intervencije angleških uradnih krogov se bo vršil naknaden sestanek dr. Trumbića z Nittijem. V dobro poučenih diplomatskih krogih se govori, da bo Nitti predložil dr. Trumbiću nov načrt za sporazum v jadranskem vprašanju. Istotako se trdi, da bo Nitti v začetku pregovorov izrazil dr. Trumbiću željo, da se še enkrat poskusijo direktna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo. Dr. Trumbić je davi odšel iz Londona v Pariz, kamor bo dospel drevi.

LDU Beograd, 24. februarja. »Politika« javlja: Ker vsi novi ministri niso poučeni o toku pogajanj, ki so se vršila v jadranskem vprašanju, Protićeva vlada ni poslala še nikakih instrukcij naši delegaciji za sklep miru v Parizu. Trdi se, da je bil od današnjih ministrov edini Protić kot šef opozicije pravočasno obveščen o toku pregovorov. V beograjskih političnih krogih se mnogo govori o poročilu iz Londona, v katerem se zunanji minister dr. Trumbić pritožuje vsled nenaklonjenosti naših zaveznikov, da zaslišijo tudi našo delegacijo, ko se rešuje jadransko vprašanje. Po zadnjih poročilih iz Pariza so Italijani ponujali koncesije v vprašanju koridora, ki bi vezal Italijo s svobodnim mestom Reko. Ta koridor bi bila cesta, široka samo 20 metrov ob vzhodni obali Istre. Ta pot ne bi imela niti trgovskega, niti vojaškega pomena. Ako bi sprejeli predlog od 20. januarja, bi nam Italijani velikodušno dali velike koncesije pri trgovskih pogodbah.

## Novi poslanci.

LDU Beograd, 24. februarja. Namesto poslancev, ki so umrli v poslednjih štirih mesecih, so vstopili v parlament njihovi nasledniki: Marko Gjorgjević, dr. Pečanač, Sretan Milosavljević in Krsta Kanić (?). Danes šteje začasno narodno predstavništvo 279 članov.

## Novi hrvatski ban.

LDU Zagreb, 24. februarja. Danes ob desetih se je zbralo vse upravno uradništvo v veliki dvorani banske palače, da pozdravi novega bana dr. Laginjo. Pozdravil ga je upravitelj poverjenjstva za notranje posle dr. Bošnjak, ki je v prisrčnem in toplem govoru priporočal banu interese uradništva v njegovih gnotnih težnjah, in sicer z ozirom na življenjske razmere. Ban se je odzval v prisrčnem govoru, v katerem je pripomnil, da uvideva težke materialne prilike, v katerih se nahaja naše uradništvo in da se bo zanj toplo zavzel, tem bolj, ker je sam kmetijski sin in dobro pozna potrebe siromašnih slojev. Velike so zahteve finančne narave, ki se stavljajo na našo državo, vendar bo vlada, oz. on kot njen predstavitelj storil vse, da se ugotdi vsaki upravičeni zahtevi. Natančnejšega programa ne bo razvijal, zahteva pa od uradništva, da vrši vestno in točno svoje dolžnosti, dočim jih ne vprašuje za politično prepričanje. Banov govor je uradništvo spremljalo z burnim odobravanjem in prisrčnimi živjo-klici.

LDU Zagreb, 24. februarja. Danes ob pol enajstih je novi ban sprejel predstavitelje vseh sodnikov, ki jih je predvedel predsednik sedmorice dr. Aleksander Badaj, ki je pozdravil novega bana in ga prosil, da se zavzame za interese sodnikov in da naj bdi nad neodvisnostjo sodnikov. Ban je odgovoril, da bo upravičene zahteve

## Politične novice.

+ Kvorum zagotovljen. Kakor poročajo iz Beograda, je sedanji vladi kvorum v narodnem predstavništvu (zadostno število glasov za sklepčnosti) zagotovljen, ako bodo vsi poslanci bivše opozicije navzoči. Kot druga točka dnevnega reda — prva je davek na vojne dobičke — je določen predlog o volilnem redu, ki se bo takoj izročil odseku.

+ Na smrt na vešilih je obsodil kralj, minister na razpoloženju g. Kristan klerikalne urednike. Smrtno obsodbo je lastno ročno podpisal dne 21. t. m. in razglasil v svojem uradnem listu »Napreju« z dne 25. t. m. Predno nastopi Kristanov rabelj, naj bo na smrt obsojenim dovoljeno malce zagovora. Zato izjavljamo, da je resnica, kar piše »Napreju«: res je, da je bil gospod Kristan nekoč najhjen, da je iz malega zrastle veliko, da je Kristan rasel na telesu, blagostanju in zadovoljnosti s samim seboj. Celo to priznamo, da je gospod Kristan osebnostno ljubezniv, dobrodušen in rdečeličen gospod, ki je imel le to nesrečo, da je prišel na svet v času, ko ljudstvo iz vseh kotov in strank preganja bogataše in kapitaliste. In če je mesto novih lokomotiv pripeljal v domovino staro železo, naj zato ne obesi nas, ki se na lokomotive prav tako malo razumemo kot on. Zato naj mesto nas obesi v svojih konsumih na splošen vpogled in v pnučen in svarilen vzgled ono staro železje, ki se je v blaženih letih njegovega ministirovanja l. 1919 in 1920 na Dunaju imenovalo »Kristanove lokomotive«. Staro železo! — bodi v bodoče bojni idic in znak Kristanove politike in njegove stranke. To bo bolj primerno, ko pa vešala, kri in revolucija, za kar vse imata sodruha Trockij in Golovh večji talent ko gospod Kristan.

+ Politična neznačajnost demokratov. Nič ni značilnejše za breznačajnost in breznačajnost naših demokratov nego dejstvo, da so se proti političnim nasprotnikom lastne krvi zvezali z Nemci — s tistimi spodnještajerskimi Nemci in nemčurji, ki so bili najzagrizenejši, najnadatejši sovražniki slovenskega življa. Ti ljudje se niso strašili v boju na življenje in smrt uporabljati proti Slovincem najbolj zločinskih sredstev ter so nam s šnopsom in liberalnim tiskom zdemoralizirali cele kraje, da o brezobzirnem političnem nasilju niti ne govorimo. In s temi ljudmi, ki svojega mišljenja in čustvovanja nasproti slovenskemu narodu še prav nič niso izpremenili in še z ničemer niso zadostili za prizadeje krivice — s temi ljudmi sklepajo naši demokrati in socialisti najožje politične zveze! V Srbiji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini tirajo demokrati lastne rojake, ki so se bili začasa vojne kako pregrešili proti sorojakom ali se jim to vsaj očita, pred sodišča, na štajerskem pa naši demokrati in socialisti paktirajo s tistimi ljudmi, ki so denuncirali toliko naših poštenih ljudi, jih gonili v ječe, psovali, pljuvali nanje, jih bili in jim prizadejali sploh nepopisno gorje. Kaj čuda, če ogabno nacionalistično in socialistično štajersko nemčurstvo zopet oholo dviga glavo in se pripravlja, da zopet stopi za vrat našemu ljudstvu. Celo »Jugoslavija« se čuti primorano opozoriti na posledice tega »pantlanja« ter piše: »Že večkrat se je v zadnjem času poudarjalo, da nemška hridra v Mariboru iz raznih vzrokov dan za dnem pogumneje dviga svojo glavo. Ta naraščajoča drznost... je značilna za razmere, do katerih smo dospeli vsled raznih nepotrebnih prijateljskih odnosov in... zvez, nastalih pod egido politične oportunističnosti.« Res značilno za npravo kakovost teh ljudi, ki se kažejo v Beogradu, Zagrebu in Sarajevu kot najneizprosnejši Jugoslavlani in narodni mučeniki, na severni meji se pa vežejo z najhujšimi narodnimi »ovražniki« proti lastnim rojakom. Sramota!

+ Nov ultimát v jadranskem vprašanju. Angleški in francoski poslanik v Beogradu sta 24. t. m. izročila naši vladi nov ultimát v jadranskem vprašanju. Ultimát zahteva, naj ali sprejmemo kompromisni predlog Lloyd Georgea ali pa pristanemo na londonski dogovor. Kakor poročajo iz Beograda, prevladuje mnenje, da moramo na vsak način dobiti Reko in zato kompromisni predlog Lloyd Georgea odbiti.

+ Američani proti imperializmu v jadranskem vprašanju. »Frankfurter Ztg.« poročajo iz New Yorka, da izjavljajo nasprotniki mirovne pogodbe, da je en razlog njihovemu odporu tudi imperialistična politika entente v jadranskem vprašanju. Glavni, da se mora mirovna pogodba predelati, se stalno množe.

## Dnevne novice.

— Ameriški Slovenci na mariborskem kongresu. »Zveza katoliških Slovencev« v Ameriki je sklenila, da začne pobirati davke za mariborsko orlovsko prireditve. Obenem je Zveza sklenila, da bo meseca maja priredila skupno potovanje ameriških Slovencev v Slovenijo, da se udeležijo mariborske prireditve.

— Rekrutacija letnikov 1896—1900 se prične nepreklicno s 1. marcem t. l. K rekrutaciji morajo priti skupno in naenkrat prav vsi vojaški obvezanci letnikov 1896 do 1900, ne glede na to, če in koliko časa je posameznik že služil pri vojaki, kakor tudi vsi oni, ki so bili pod bivšo Avstrijo ali pa tudi v naši vojski že asenlovanj ali prebrani. Vojaki obvezanci, ki so svoj rok v kadru že odslužili, hodijo v avstro-ogrske ali naši vojski, naj doneso naborni komisiji uradna dokazila o celokupni vojaški službi, kar bo naborna komisija v naborni listi zabeležila. Invalidi letnikov 1896—1900 so naborne obveznosti oproščeni, če predložijo svoje listine o invalidnosti svojim županstvom ali najbližji orožniški postaji, katera vpošlje te listine pristojni politični oblasti na vpogled in zabeležbo v naborni listi, nakar se listine invalidu zopet vrnejo. Glede skrajšanega roka vojaške službe ali sploh kakke olajšave se opozarja, da prinese vsak vojaški obvezanec seboj vsa uradna dokazila, to je družinska poročila, katera so se že od strani okrajnih glavarstev izdala župnijskim uradom. Dalje si mora vsak obvezanec preskrbeti uradno potrdilo davčnega urada, koliko direktnega in osebnega davka brez doklad plačuje glavar družine ali vojaški obvezanec sam. Če mu to ni mogoče, naj prinese seboj davčne knjižice. Kdor si tega ne preskrbi, temu se na vsak način pripozna polni rok aktivne vojaške službe. Na naknadno vlozene prošnje se ne bo oziralo. Da se dožene delazmožnost možkih družinskih članov obvezanca, naj se isti zglase z vojaškim obvezancem vred pri naborni komisiji, če rodbina prosi za kakko olajšavo. Dan in kraj nabora se bo že razglasil.

— »Državna posredovalnica za delo«. Pri vseh podružnicah »Drž. posredov. za delo« (v Ljubljani, Mariboru in Ptuj) je iskalo v preteklem tednu od 15. do 21. februarja 1920 dela 199 moških in 134 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 133 moških in 53 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 153. Promet od 1. do 21. februarja 1920 izkazuje 4276 strank, in sicer 1440 delodajalcev in 2826 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 953. Dela iščejo: dninarji in dninarice (223), pisarniške moči (118), peki, mlinarji mesarji (116), trgovski sodrujniki in sodrudnice (112), rudarji (107), služkinje (104), vajenci razne stroke, slavniki in slavnikiarice, sluga, vrtarji, ekonomski, oskrbniki itd. V delo se sprejmejo: gozdni delavci (100), mizarji, služkinje, kuharice, hlapci, dekle, čevljarji, vajenci razne stroke, pletarji, služkinje za poljske dela.

— Ponarejen denar. Dne 22. t. m. so v Splitu ob izmenjavi novčanic trgovcu Stojanu Tuniću iz Beograda zaplenili pol milijona kron. S sabo je bil prinesel 571 tisočakov, od katerih je bilo 543 neveljavnih. Trgovca so zaprli.

— Radi ponarejenih bankovcev. Dne 24. t. m. je bila v predsedništvu vlade pod predsedovanjem bana dr. Laginje in v prisotnosti vladnih referentov anketa s predstavitelji trgovinske in obrniške zbornice, zveze industrijev ter zveze trgovcev. Pretresala so se aktualna vprašanja v zvezi z zamenjavo novčanic, posebno z ozirom na množico potvorjenih kolkov na tisočakah. Sklenili so, da naj se z vsi strogošjo nastopi proti tihotapstvu s temi kolk. Nadalje so se pretresali nekateri predlogi, ki bi se imeli takoj predložiti finančnemu ministru radi lažjega postopanja pri izmenjavi novčanic z dvomljivimi koleki.

— Obsojeni tihotapci z živino. V Ljubljani so naložili v neki vagon na glavnem kolodvoru 1 kravo in 2 prešiča. Vagon je najela Josipina Mugerl iz Steverjana, katera je imela redno izvoznico za živino in kozo. Poizvedbe centralnega urada proti verižništvu v Ljubljani so doignale, da je kupil živino na ime Mugerle njen nečak Alojzij Trpin iz Steverjana, kateri ni bil nikdar begunec in da je bil njegov stric Josip Mizarit pri kupčiji soudeležev s 600 kronami. Živino so nameravali iztihotapiti, da bi si delili dobiček. Živina se je zaplenila, ker je bila šele zdaj kupljena in ker navedeni doma niso imeli nobene živine in se jim je odmerila izvezni Trpina, kateri je izginil, vsakemu globa 400 kron in 14-dnevni zapor in sicer tako nizko, ker jih je zapeljal Trpin in ker so vsi bedni koloni. Živina je zapadla. — Isti dan so organi države ustavili na glavnem kolodvoru Josipu Klajnšek iz Ozlavič 1 kravo, 1 vola in 1 prešiča; ki ni oženjen in je stanoval v Zupžah, njegova rodbina je izvozila že pred 14 dnevi iz Jugoslavije v zasledeno ozemlje tri vagona blaga in živine. Klajnškova sestra se je vrnila nazaj z denarjem, 6000 kron ji je posodil neki železničar. Prizadeta sta bila obsojena na 600 kron globe in v 14-dnevni zapor; živina zapade. Priziva ni nihče vložil.

— Komaj je prišel iz ječe, pa je že zopet kradel Feliks Zemljč iz Litije, kjer je ukradel celo konjsko opremo in se vrnil v Ljubljano, tam so ga ljubezljivo sprejeli organi kolodvorske policijske ekspoziture. Ko ga je vodila ekspozitura g. revirni nad-

zornik Ljubič vprašal, zakaj da je kradel, je odgovoril: »Kaj hočete, on je bogat, jaz sem revež, pa sem ga »hopnil«, sicer sem pa vesel, ker pridem zopet na gorko.«

— Tatovi se niti na varnost železnice ne ozirajo več. Pri zatvornici v km 100 ¾ na progi državne železnice Trbiž—Ljubljana so bile ukradene jeklene verige. Uporaba zatvornic in signalov je bila za to nemogoča in je obstojala nevarnost, da se lahko zgodi velika železniška nesreča. Tatvine na železnici v okolici Dravlj in Ježice so nekaj vsakdanjega.

— Draginja umetnega gnoja. Avstrijski kmetovalci težijo nad pomanjkanjem umetnega gnoja. Večina tovarna je v inozemstvu in spričo obupnega stanja avstrijske krone je nakup gnoja docela nemogoč. Tako ponuja sedaj neka francoska tovarna surovi fosfat, ki bi stal 1400 K q.

— Draga vožnja v Ameriko. Družba »Cunard Line«, ki vozi potnike v Ameriko, je naznanila, da stane ena vožnja iz Evrope v Ameriko v 3. razredu od 68 dolarjev, to je 8840 kron. V 1. razredu pa stane vožnja od 205 dolarjev ali 26.650 kron.

— Valute na zagrebški borzi dne 24. t. m.: Dolar 130, avstrijske krone 51, bolgarski levi žigosani 170, carski rublji 135—140, čehoslovaške krone 144—150, dvajsetkronski zlati 470, francoski franki 974—1000, napoleonondori 465, nemške marke 170—172, romunski lei 185, italijanske lire 780, turške lire v zlatu 510.

## Ljubljanske novice.

Ij Sestanek krščansko mislečega delavstva za Spodnjo in Zgornjo Šiško se vrši v četrtek ob 7. uri zvečer v prostorih šišenske »Prosvete« (Reininghaus). Ker je zadeva važna za vse delavstvo, se vabite vsi, ki vam je pri srcu naš delavski proletarijat. — Jug. Strokovna Zveza.

Ij Pri komandi mesta Ljubljane naj se čimprej zglasta oziroma javita svoje naslove: narednik Josip Kerina in kaplar Anton Flondra, rojen v Ljubljani, obadva sta se nahajala v staležu 3. čete 1. bataljona 3. pešpolka.

Ij Pozor na mlade ljudi, kateri govorijo italijansko. Veletržecema Petru Amelottiju iz Valmadonne in Ivanu Maccinu iz Buzalla je bilo ukradeno iz njihovega avtomobila, s katerim sta pripeljala manufakturo v Ljubljano, en rumen in en rjav kovček; vrednost ukradenega blaga znaša 1500 lir. Trgovca milijonarja sta na policijski postaji, da jima za kovčka ni toliko in dostavila, da ne utegeta čakati konca raziskave, toda prosita, ker sta poštna trgovca in ljubitelja reda, naj se prepričata, da se v Ljubljani ne vgnezditi tatinska golazen z Reke in iz Trsta in naj se pazi na ljudi, posebno na mlade, sumljivega obnašanja, kateri laško govorijo.

Ij Velika tatvina živega srebra. 22. julija 1919 je nekdo vlomil v skladišče kemične tovarne v Mostah in odnesel od tamkaj 17 steklenic živega srebra, vrednega 35.000 K, ki je bilo last komisije za stvarno demobilizacijo. Kot krivce so osuili in prijeli tri tovarniške nočne stražnike, ki so bili tedaj v službi, in sicer Josipa Jakopila iz Pulja, Franceta Steinerja iz Divače in Vlada Cicerona iz Lokovca. Vsi trije so pri zaslišanju priznali tatvino, ki jo je izvršil Jakopil, dočim sta druga dva stražila, in povedali, kam so živo srebro zakopali. Tam so ukradeno blago tudi našli. Včeraj se je vršila v tej stvari porotna razprava, na kateri je krivdo gornjih treh potrdilo več prič. Vendar so obtoženci vse tajili in trdili, da so v preiskavi izpovedali neresnico iz strahu. Obsojen je bil samo Jakopil na 9 mesecev težke ječe, ostala dva sta bila oproščena.

Ij Vlom pri Schwabu & Bizjaku. Danes sta se zagovarjala pred ljublj. poroto Zagrebčana Ljudevit Pongratz in Mijo Draškovič, ki sta obtožena, da sta 7. decembra l. l. vlomila v trgovino Schwab & Bizjak in ukradla manufakturnega blaga v vrednosti 110.000 kron; Pongratz je še prej v Ljubljani ukradel 2 kolesi. Ko sta nesla ukradeno blago v hotel »Slon«, kjer sta stanovala, ju je pa prijel in aretirala policijski nadstražnik Ivan Teger. Porotnemu sodišču predseduje svetnik Nagode, obtožbo zastopa državni pravdnik dr. Ogoreutz, obtožbenca zagovarja ex offio dr. Kreč. Na vprašanje predsednika, če se čutita obtožbenca kriva, odgovorita oba: »jest« (da). Pongratz pripoveduje, da sta z Draškovičem kosila pri »Slonu«. »To je drag hotel«, pravi prvomestnik Nagode, »ali sta imela denar?« — »Da.« (Veselo.) Pove, da je s sekuro razbil dvoje vrat in da sta se mudila poldrugo uro v trgovini; napravila sta 6 do 7 zavrtkov in jih pričela odnašati k »Slonu«. Pri pošti ju je ustavil stražnik, kateremu sta rekla, da sta kupila blago v kavarni »Zvezda« od Primožiča, na policijsko naju zadržali. Predsednik: »Zakaj niste pri policijski precej priznali vlom in ste storili to šele, ko so vam pokazali načrt.« — »Imel sem upanje, da še vse utajim.« Mijo Draškovič pripoveduje na dolgo in široko v izbranih besedah, kako sta se dogovorila, da si na »finj način« preskrbita nova-

cev, Ves dogodek opisuje, kakor da ga je zapeljal Pongratz. Predsednik svetnik Nagode Draškoviču: »Vse prav, samo opozorim vas, da ste za več let starejši, kakor Pongratz.« Draškovič vlom priznava, same dejanje olepšava.

## Razne novice.

r Dunaj na prodaj. Dunajska mestna občina bo prodala kopališče »Diana« inozemskemu konzorciju za 40—45 milijonov kron.

r Brzjavka na Mars. Znameniti električni iznajditelj dr. Charles Steinmetz je izjavil, da po njegovem mnenju brezbrzi na brzjavka iz zemlje na kak drug planet net veljala en bilijon dolarjev. Dr. Steinmetz pravi, da bi bilo v ta namen uporabiti vso električno silo v Zedinjenih državah, in da bi se moralo električni tok odposlati iz 1000 ali pa še več čevljev visokega stolpa. On misli, da ako bi se svet s toliko energijo lotil tega dela, kot jo je posvetil vojni, bi bilo mogoče priti v zvezo s kakim obljudenim planetom.

r Kdo se bo prvi pomenil z Marsom? Znanstvena akademija smatra, da je zveza med zemljo in drugimi planeti mogoča, ker postavila se je, da bo igrala vlogo solnika za nagrado 100.000 frankov, katere se bo izplačalo oni osebi, ki najde najboljši način signaliziranja nebeskim telesom in prejema tudi odgovore. Navada akademije je bila, da ni nikdar hotela odločati o nagradah, ki so bile razpisane za kakšno nezmisljenost, s katerimi se je samo izgubilo čas. Da je akademija sedaj prevzela to vlogo, dokazuje, da smatra za gotovost, da so na Marsu prebivalci.

r Kaj spada danes med »dragulje«. V Pittsburgh, Pa. v Ameriki je v hišo J. C. Cowana vdrl vlomilec. Pred njim na mizici so se svetlikali dijamanti, zlatnina in srebrnina, kar je bilo vredno nekotisoč dolarjev. Vlomilec je dragocenosti opazil, ker niso bile v istem redu ko včer, manjkalo pa ni najmanjši del njih. Ko se je pregledalo, kaj je vlomilec pravzaprav odnesel, so našli, da je izginila iz kuhinje trideset funtov težka vroča sladkorja, petnajst funtov sadnih konserv in ura — budilka. »Kaj nam pomaga, če so ostali dijamanti, če pa sladkorja ni več!« je rekla gospa Cowan.

r Usodni recept. V sanatoriju Berstücken pri Postupimi ste se zdravili laniško leto dve osebi, kontoristka Frida Kurthova ter gospa Schönseejeva. Da bi jima olajšal njiju bolečine, je napisal »zdravnik« dr. Zöllner zdravilo in sicer raztok železa z arzenikom. Ko je pisal kemijsko formulo, se mu je pripetila usodna zmot, zakaj zapisal ni arzenik, ampak arzen. Zdravilo je lekarnar Höss v Novi vasi meni nič tebi nič napravil, dasi bi se bil lahko mislil, da recept ni pravi. Zdravila sta obe užili, kakor je bil zdravnik odredil, a precej so se pokazali znaki zastrupljenja. Frida Kurthova je umrla, gospa Schönseejevo pa je še resila hitra zdravniška pomoč. Proti zdravniku dr. Zöllnerju in lekarnarju Hössu se je uvedlo sodnijsko postopanje, ker sta po svoji brezbrzičnosti skrivila smrt. Obravnava se bo vršila te dni na sodišču v Postupimi.

## Narodno gledališče.

Opera.  
25. februarja, sredo, Mignon. Abon. B/2.  
26. februarja, četrtek, Rigoletto, dolav. pred. Abon. izven.  
27. februarja, petek, Rusalka. Abon. E/2.  
28. februarja, sobota, Netopir. Abon. C.  
29. februarja, nedelja, Prodana novota. Abon. izven.  
Drama.  
25. februarja, sredo, Beneški trgovci (v prid Udruženja igralcev). Izven ab.  
26. februarja, četrtek, Brezdno (uradniška predstava). Abon. izven.  
27. februarja, petek, Na dnu. Abon. izven.  
28. februarja, sobota, Kristalni grad. Abon. E.  
29. februarja, nedelja, popoldne, Povelja. Abn. izven.  
29. februarja, nedelja, zvečer, Beneški trgovci. Abon. izven.

## Aprovizacija.

a Primerjaj »Samopomoč« in »Gospodarsko zadrugo«. »Samopomoč« je bila nakazana za zadnjo razdelitev bela moka št. 0, ki jo je mogla prodajati po 4 K 80 vin. »Gospodarska zadruga« pa je dobila napol črno moko, ter je prodajala to moko po 5 K 50 vin. Tako krivično postopanje ne bo rodilo prav nobenih dobrih posledic.

Odgovorni urednik Joža Rutar.  
Izdajatelj konzorcij »Večerni list«.  
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.